

Det nytter at snakke sammen

Randi Muff Ebbesen

August 2006

Der er efterhånden gennemført mange tiltag på forskellige byggeprojekter med det formål at udvikle byggeprocessen. Dette er en historie fra et sådant byggeprojekt set fra håndværkernes synspunkt.

Et af målene med udviklingstiltaget var, at samarbejdet mellem alle deltagere på byggeprojektet skulle forløbe bedre, og at alle skulle lære mere, så de kunne tage erfaringerne med i det næste projekt. Der var bl.a. implementeret trimmet byggeri som støtte til planlægningen, men det var ikke alle, der mente, det hjalp så meget.

"I bund og grund er denne byggeplads ikke en hak anderledes end andre. Jo, der er meget mere papirarbejde og snak, men ellers er det de samme ting, der driller". Mogens, en af håndværkerne, sparkede lidt til isoleringen. Han var tydeligvis ikke imponeret over alle de fine tiltag, der var gjort på denne byggeplads for at få arbejdet til at glide bedre. Jeg spurgte, om han da ikke syntes, at trimmet byggeri havde en effekt. "Jooee, det er da fint med de der ugemøder, men det hjælper jo ikke så meget på, at vi stadig skal bruge mange timer på f.eks. at banke beton af, for at få elementerne til at ligne tegningerne".

Det blev mere og mere tydeligt, at håndværkerne ikke mente, at det var samarbejdet mellem dem, der var den store hindring for deres arbejde. Derimod ønskede håndværkerne, at de havde et bedre samarbejde med

rådgiverne. Derfor var der indkaldt til møde mellem håndværkere og rådgivere.

Jeg spurgte Mogens, om der ikke kunne gøres noget for at ændre på de ting, der drille dem i arbejdet. Kunne de f.eks. ikke sige til rådgiverne, at tegningerne drillede, eller sige til betonelement-leverandøren, at de skulle overholde tolerancerne på tegningerne? "Sådan er det altid. Jeg har endnu ikke været på en plads, hvor der ikke altid er nogen i gang med at hamre og skære i betonen, fordi dåserne ikke sidder rigtigt, eller fordi betonen er ujævn. Og sådan vil det nok altid være".

Det var håbet, at rådgivere og håndværkere på mødet kunne fortælle hinanden om deres erfaringer. Måske var der nogle detaljer, der kunne laves på en anden måde, der ville gøre det nemmere at bygge. Måske kunne håndværkerne få forklaringer på nogle af detaljerne. Måske kunne rådgiverne få input, de kunne bruge i senere projekter. Det skulle være håndværkernes møde, og derfor blev det afholdt i skuret; og det var håndværkerne, der skulle styre mødet. Men for at få noget ud af mødet var det vigtigt, at håndværkerne forberedte sig

og kom med konkrete eksempler på ting, de gerne ville snakke om.

"Der er s.. så meget, det er svært at sige helt nøjagtigt, hvad det er der irriterer mest i tegningerne", sagde Mogens inden mødet. De syntes, de havde svært ved at forberede sig og give konkrete eksempler. Men efter lidt snak sagde Claus: "Tag nu f.eks. gipsen i vinduesrammen, hvorfor har de ikke ført en gips i samme tykkelse igennem i stedet for, at vi skal til at klodse den tynde gips op her?", han pegede på tegningen. "Det er sådan noget, jeg mener; det er som om, de ikke tænker på, at det skal bygges, det de tegner".

Mødet blev afholdt i et fællesskur på byggepladsen og startede med frokost, hvorefter deltagerne blev delt op i grupper efter fag.

"Det er godt, der er frokost", sagde Claus. "Ja", sagde Mogens, "Så er der da en grund til at dukke op. Vi kan jo ikke sidde inde i skuret og bygge huset". "Nej, der er dælme meget snak – men det er jo sådan noget, I har forstand på, ikke", grinede han mens han, pegede på mig.

Efter frokost blev ordet givet til håndværkerne. De kunne vælge at fortælle om deres erfaringer ud fra tegningerne eller tage rådgiverne med ud på pladsen og der vise dem, hvad det var, de snakkede om. I hver gruppe deltog også en person, der hverken var håndværker eller rådgiver, og som kunne hjælpe til i diskussionen og tage notater. Snakken kom hurtigt i gang i de forskellige grupper. Nogle brugte meget tid på at snakke i skuret, andre tog

hurtigt ud på pladsen for at se, hvad det var, håndværkerne snakkede om.

Da gruppen havde sat sig, og vittighederne var fyret af, tog Jeppe, en af konstruktørerne fra arkitektfirmaet, ordet: "Hvad har I lyst til at snakke om? Synes I ikke, vi skal få nogen tegninger på bordet?" Først var der stille, men så sagde Claus: "Jo, der er jo f.eks. det her med gipsen". Mogens så spørgende på ham. "Jo, det der med de forskellige tykkelser, vi lige snakkede om". "Kan vi ikke se det på en tegning?", spurgte Jeppe. "Nåhh jo", kom det fra Mogens, mens han begyndte at lede. Imens snakkede Claus videre omkring, hvorfor konstruktørernes løsning var irriterende. Efter et par minutter udbrød Jeppe: "Det er jo helt oplagt, selvfølgelig skal vi føre gipsen igennem – et øjeblik", og han begyndte at skrive og tegne i sin notesbog.

Faktisk forløb snakken i de forskellige grupper rigtig godt. Generelt blev der snakket meget om tolerancegrænser. Håndværkerne fik fortalt, hvordan det var at arbejde ud fra de meget fine tolerancer, der var givet i projektmaterialen i forhold til de faktiske forhold på pladsen, og rådgiverne kunne da godt forstå håndværkernes synspunkter. På den anden side, fik håndværkerne på flere punkter viden om, hvorfor løsningerne så ud, som de gjorde, og sammen snakkede de om alternativer, der kunne bruges både i dette projekt og i efterfølgende.

"Du kan godt se, at det er helt ude i skoven at regne med mindre end 5 mm udsving på elementerne her?", Claus så spørgende på Jeppe. "Hmmmm, lad mig lige tænke". Jeppe kradsede sig i skægget, "grunden til at skinnen har den

tykkelse er, at der skal være mindst 60 mm isolering for at opfylde kravene. Men hvis I bare overholder den tykkelse, kan jeg ikke se, der er noget i vejen for at bruge en anden størrelse skinne". Han noterede igen i notesbogen. "Det vender jeg lige tilbage til". "Se, så bliver det jo meget lettere at få skidt til at passe", sagde Mogens storsmilende til Claus.

Generelt gik mødet rigtig godt, og det var indtrykket, at alle fik noget ud af det. En enkelt gruppe aftalte sågar nye møder til at snakke om tegningsmaterialet og om arbejdet på pladsen.

Udfaldet af mødet peger på, hvor vigtigt det er, at rådgiverne mødes med håndværkerne for at få en forståelse af hinandens arbejde. Hvis man ikke forstår hinandens arbejde, er det svært at komme med forslag til, hvordan tingene kan gøres på en bedre måde.

Den store interesse for at snakke på tværs af rådgivere og håndværkere viser også, at byggelederen er en meget vigtig person. Det er jo normalt ham, der giver erfaring videre fra håndværkerne

til rådgiverne eller kommer med forespørgsler til nye måder at gøre tingene på.

Det kan ved lignende møder anbefales, at håndværkerne får hjælp af en udenforstående inden mødet, så de kan fortælle rådgiverne om konkrete ting, der måske kunne ændres. Hvis det ikke er konkrete ting, er der større risiko for, at de ikke forstår hinanden. Det er også vigtigt, at rådgiver forstår, hvad mødet går ud på. Det gælder nemlig ikke om at retfærdiggøre det, man allerede har tegnet, men om at lytte, lære og lære fra sig.

Efter mødet tog jeg fat i Mogens og Claus for at høre, hvad de syntes om mødet. "Joe, men mester bliver jo nok ikke glad, når han hører, at vi alle sammen sad i skuret i to timer og snakkede". "Han bliver da endnu mere grøn i hovedet, når han hører, at vi har aftalt et nyt møde", grinede Mogens. "Vi må hellere tage en snak med ham".

Alle navne og samtaler er opdigtede på baggrund af et konkret arrangement.

Om Forfatteren

Randi er ph.d.-studerende ved Institut for Produktion, Aalborg Universitet.

Hun arbejder i sit projekt med udviklingen af byggeprocessen ved hjælp af den viden, der allerede findes hos aktørerne i branchen. Mødet mellem håndværkere og rådgivere er arrangeret som en del af hendes aktionsforskning på det konkrete byggeprojekt.

Uddybende information kan fås ved henvendelse til Randi på e-mail:

randi@production.aau.dk

Se også: www.leanconstruction.dk/innovation for mere information omkring ph.d.-projektet.